

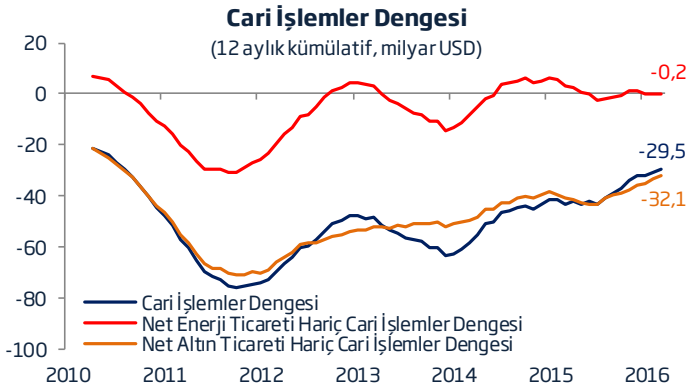
Ödemeler Dengesi - Mart 2016

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Cari açık Mart'ta beklentiler doğrultusunda açıklandı.

Mart ayında cari açık yıllık bazda %22,9 oranında daralarak 3,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Yılın ilk çeyreğinde de cari açık 2015'in aynı dönemine kıyasla %25,1 oranında azalarak 7,9 milyar USD olmuştur. Söz konusu olumlu performansta, büyük ölçüde dış ticaret açığındaki daralma etkili olmuştur.

12 aylık cari açık son 68 ayın en düşük seviyesinde...

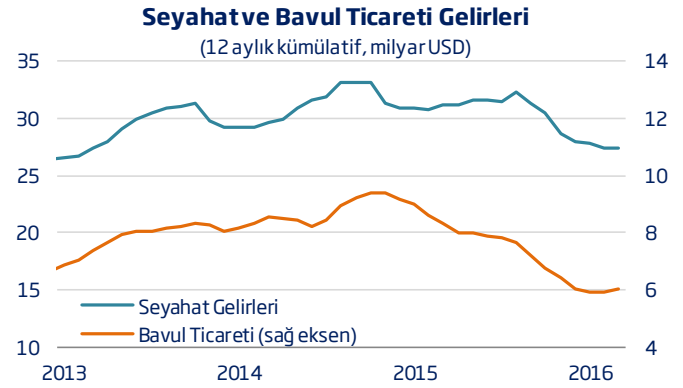
12 aylık kümülatif verilere göre cari açık Mart ayında da gerilemeye devam etmiştir. Şubat ayına kıyasla 1,1 milyar USD tutarında azalan 12 aylık cari açık Mart'ta 29,5 milyar USD düzeyine inmiştir. Böylece açık, 2010 yılı Temmuz ayından bu yana en düşük değerini almıştır.

Dış ticaret dengesindeki iyileşme sürdü.

Mart'ta toplam mal ihracatı 2015'in aynı ayına kıyasla %3,2 artarken, ithalattaki düşüş ivme kaybetmekle birlikte devam etmiştir. Aynı dönemde cari açık 1,1 milyar USD tutarında azalırken, dış ticaret dengesindeki daralma 1,3 milyar USD ile cari dengedeki daralmanın üzerinde gerçekleşmiştir.

Çeyreklik bazda değerlendirildiğinde, ihracattaki sınırlı düşüşe karşın ithalatın %10'un üzerinde azaldığı görülmektedir. Bu çerçevede, dış ticaret tarafındaki gelişmeler cari dengeye olumlu yansımıştır. Diğer yandan, bu dönemde seyahat gelirlerindeki %16,8'lik düşüşün

etkisiyle hizmetler dengesi cari açık üzerinde baskı yaratmaya devam etmiştir.

Portföy yatırımlarında hızlı artış...

Gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarında yaşanan artışın etkisiyle Mart ayında Türkiye'ye yönelik portföy yatırımları da hız kazanmıştır. Şubat'ta 1,1 milyar USD'lik sermaye girişinin kaydedildiği portföy yatırımları kalemi, Mart'ta cari açığın finansmanında 2,7 milyar USD tutarında katkıda bulunmuştur. Devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 0,5 milyar USD, hisse senetleri piyasasında 1 milyar USD'lik giriş yaşanmıştır. Yurt dışında ihrac edilen tahvil ve bonolar vasıtasıyla genel hükümet 0,7 milyar USD, diğer sektörler 0,8 milyar USD tutarında net borçlanmıştır. Böylece, ilk çeyrekte portföy yatırımları kaleminde kaydedilen net sermaye girişi 2,6 milyar USD olmuştur.

Doğrudan yatırımlarda zayıf görünüm...

2016 yılının başından itibaren doğrudan yatırımlarda gözlenen zayıf performans Mart ayında da sürmüştür. Net doğrudan yatırımlardaki düşüş ilk çeyrekte yıllık bazda yaklaşık %60 olmuştur.

Bankalar net kredi ödeyicisi konumunda...

Diğer yatırımlarda Mart ayında 0,7 milyar USD tutarında giriş kaydedilmiştir. Yurt içi bankaların yurt dışı

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

			Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2015	Mart 2016	Aralık 2015	Mart 2016
Cari İşlemler Dengesi	-32.136	-29.491	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	20.305	23.400	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	11.725	9.828	57,7	42,0
-Portföy Yatırımları	-15.498	-11.137	-	-
-Diğer Yatırımlar	14.800	16.535	72,9	70,7
-Net Hata ve Noksan	9.299	8.179	45,8	35,0
-Diğer	-21	-5	0,1	0,0
Rezervler⁽¹⁾	11.831	6.091	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: Datastream, TCMB

Ödemeler Dengesi - Mart 2016

İktisadi Araştırmalar Bölümü

muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıklarındaki artışın Şubat ayına kıyasla gerilemesi bu gelişmede etkili olmuştur. İlk iki ayda 3,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşerek diğer yatırımların seyrinde önemli rol oynayan yurt dışı bankaların yurt içindeki bankalarda tuttıkları TL cinsi mevduattaki artış Mart'ta 0,1 milyar USD olmuştur.

Mart ayında bankacılık sektörü gerek kısa vadede gerekse uzun vadede net kredi ödeyicisi olmuştur. Bu dönemde sektör net 1,5 milyar USD geri ödeme gerçekleştirmiştir. Diğer sektörler kısa vadede net kredi ödeyicisi, uzun vadede ise net kredi kullanıcısı konumundadır. Bankacılık dışı sektörlerin net uzun vadeli kredi kullanımları Mart'ta 1,9 milyar USD, ilk çeyrekte ise 3,1 milyar USD olmuştur.

12 aylık kümülatif verilere göre, bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı bir önceki aya göre hızlı bir şekilde gerilemekle birlikte halen yüksek seviyededir. Diğer sektörlerin uzun vadeli borç çevirme oranı ise yükselişini sürdürmektedir.

Mart ayında rezervler 1,5 milyar USD artarken, net hata ve noksan kaleminde 1,1 milyar USD tutarında giriş kaydedilmiştir. Net hata ve noksan kaleminde kaydedilen

Uzun Vadeli Borç Çevirme Oranları

(12 aylık kümülatif, %)

sermaye girişinin cari açığa oranı ilk çeyrekte %36 olmuştur.

Beklentiler...

Dış ticaret açığındaki daralma cari dengedeki iyileşme eğilimini desteklemektedir. Jeopolitik gelişmelerin olumsuz etkileri ise özellikle seyahat gelirleri kanalından kendini hissettirmektedir. Seyahat gelirlerindeki zayıf seyrin önümüzdeki aylarda ivme kazanması halinde cari denge üzerinde daha fazla baskı yaratması beklenmektedir.

Ödemeler Dengesi

	Mart 2016	Ocak - Mart 2015	Ocak - Mart 2016	% Değişim	(milyon USD) 12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-3.677	-10.523	-7.878	-25,1	-29.491
Dış Ticaret Dengesi	-3.566	-11.408	-8.149	-28,6	-44.686
Hizmetler Dengesi	575	3.003	1.628	-45,8	22.642
Seyahat (net)	721	2.852	1.917	-32,8	20.313
Birincil Gelir Dengesi	-723	-2.480	-1.873	-24,5	-8.923
İkincil Gelir Dengesi	37	362	516	42,5	1.476
Sermaye Hesabı	0	-1	15	-	-5
Finans Hesabı	-2.563	-6.566	-5.025	-23,5	-21.317
Doğrudan Yatırımlar (net)	-650	-3.165	-1.268	-59,9	-9.828
Portföy Yatırımları (net)	-2.693	1.749	-2.612	-	11.137
Net Varlık Edinimi	220	716	777	8,5	6.190
Net Yükümlülük Oluşumu	2.913	-1.033	3.389	-	-4.947
Hisse Senetleri	999	-794	1.182	-	-419
Borç Senetleri	1.914	-239	2.207	-	-4.528
Diğer Yatırımlar (net)	-718	-1.517	-3.252	114,4	-16.535
Efektif ve Mevduatlar	-516	-970	-2.300	137,1	748
Net Varlık Edinimi	716	5.975	2.972	-50,3	11.962
Net Yükümlülük Oluşumu	1.232	6.945	5.272	-24,1	11.214
Merkez Bankası	-30	-116	-66	-43,1	-866
Bankalar	1.262	7.061	5.338	-24,4	12.080
Yurt Dışı Bankalar	664	6.333	4.917	-22,4	8.526
Yabancı Para	521	5.343	1.103	-79,4	468
Türk Lirası	143	990	3.814	285,3	8.058
Yurt Dışı Kişiler	598	728	421	-42,2	3.554
Krediler	222	-1.637	-1.468	-10,3	-13.507
Net Varlık Edinimi	-48	84	555	560,7	1.263
Net Yükümlülük Oluşumu	-270	1.721	2.023	17,5	14.770
Bankacılık Sektörü	-1.537	1.670	-1.073	-	2.198
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	1.760	364	3.692	914,3	14.071
Ticari Krediler	-419	1.132	420	-62,9	-3.652
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-5	-42	96	-	-124
Rezerv Varlıklar (net)	1.498	-3.633	2.107	-	-6.091
Net Hata ve Noksan	1.114	3.958	2.838	-28,3	8.179

Tabloda Altıncı Uluslararası Ödemeler Dengesi El Kitabı verileri kullanılmıştır. Veriler hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Datastream, TCMB

Ödemeler Dengesi - Mart 2016

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.